

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program

2012. évi szakmai feladatainak teljesítése

1. Az éves működés jogi-szervezeti keretei

- 1.1. A Nemzeti Kutatási, Innovációs és Tudománypolitikai Tanács (NKITT) 2012. január 24-diki ülésén támogatta az EISZ működéséről és finanszírozásáról szóló előterjesztést és felkérte a Kormányt, ill. a nemzetgazdasági minisztert, hogy a Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. tv-ben kapott felhatalmazással élve csoportosítson át 1.426,0 millió forintot a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap fejezet terhére a Magyar Tudományos Akadémia fejezet, 2. MTA Könyvtára cím részére (önálló alcímen) az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program finanszírozására. Felkérte továbbá a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, hogy gondoskodjon a program működtetéséről.
- 1.2. A működés jogi alapját az 1079/2012.(III.28) sz. kormányhatározat adja. Költségvetését a 2011. évi CLXXXVIII. törvény határozza meg, az MTA fejezetén belül, az MTA Könyvtárának címéhez rendelve, önálló alcímen. A tudományos tartalmak országos szintű gyarapításához szükséges licenc szerződések megkötése minden esetben a Közbeszerzési törvény (Kbt.) szerint történik.
A munkatársakra a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény és annak végrehajtási jogszabályaiban foglalt rendelkezések vonatkoznak.
- 1.3. A program irányítását az MTA Könyvtárának főigazgatója látja el, aki az MTA elnökének tartozik beszámolási kötelezettséggel. Az Elsevier Kiadóval a tárgyalások közvetlenül elnöki irányítás mellett zajlottak.
- 1.4. Az MTA Elnöke által 2012. december 18-án, a módosításokkal egységes szerkezetben kiadott új Alapító Okirat (E-725/2012.) tartalmazza az EISZ Nemzeti Program rendszerének működtetéséről szóló feladatot. Az EISZ nemzeti programot az MTA Könyvtára Igazgatóságán létrehozott EISZ Titkárság működteti. A titkárságon 2,5 fő végez szakmai tevékenységet, ezt kiegészíti egy pénzügyi és egy informatikai szakember részmunkaidős foglalkoztatása. A szerződéskötések jogi kereteinek meghatározását és a közbeszerzés koordinálását az MTA Titkárságának közbeszerzési referense végzi. Az EISZ Titkárság közvetlen irányítását a főigazgató-helyettes látja el.

2. Szakmai tevékenység

2.1 A feladatok megvalósítása:

Megvalósult az a cél, hogy a tudományos és kutatói munka támogatása érdekében az adatbázisok elérése folyamatos legyen, s amennyiben elkerülhetetlen a szolgáltatások leállítása, az a lehető legrövidebb ideig tartson. A 2011-ben végzett és 2012. II. negyedévében pontosított igényfelmérések alapján 14 közbeszerzési eljárás keretében 19 adatbázis beszerzése valósult meg, ezek összértéke nettó 1.517.826.626 Ft volt. Ebből kifizetésre került 2012. december 31-ig 1.510.719.721 Ft. (Részletes adatokat ld. 1. sz. melléklet)

Az eljárások lefolytatásának jogát a Biczi és Tuzson Ügyvédi Iroda és a Tricsók Tanácsadó és Szolgáltató Zrt. közös pályázata nyerte el. A közbeszerzési tanácsadó cégek megbízási díja 9.990.000 M Ft + ÁFA volt, ezen felül kifizetésre került 1.780.000 Ft hirdetmény közzétételi díj. A közbeszerzések koordinálását az MTA Titkárságának közbeszerzéssel foglalkozó munkatársa látta el.

A szolgáltatások gördülékeny továbbvitelének érdekében az MTA és az EDUCATIO Kft. szerződést kötött, aminek értelmében 20 M Ft + ÁFA tanácsadói díj került kifizetésre.

A felsorolt adatbázisok közül a CABI - FSTA - ZoologicalRecords, az MLA-LRC - Grove Art - Grove Music, az EconLit, a MathSciNet és a Science Magazine 2013-ra is előfizetésre kerültek, kiaknázva így a kiadók által kínált árkedvezményt.

2012-ben 92 intézmény volt tagja az EISZ Nemzeti Programnak. Mivel az EBSCOhost adatbázis önrészeinek kifizetését nemzeti könyvtári funkciói alapján az OSZK vállalta, így a kizárólag ezt igénylő intézmények önrész befizetése nélkül, míg a többi adatbázis esetén kötelező önrész fizetéssel vettek részt a programban. Az év során összesen 193 db. szerződést kötöttünk az intézményekkel és 198 db. számlát állítottunk, ill. küldtünk ki.

Az EISZ nettó 337.322.906 Ft önrészt számlázott ki a résztvevő intézményeknek. Szerződés-szövegezési kérések és fizetésektelenség miatt 3 intézmény nem egyenlítetté még ki az önrész-tartozását, nettó 4.693.797 Ft értékben. Mivel az intézmények részére történő számlázáskor még nem volt minden esetben ismert az adatbázisok végleges ára forintban, így egy kalkulált árfolyammal számolt az EISZ. Az intézmények felé a különbözet visszafizetése folyamatosan történik.

Az adatbázisok jellege szerint az önrész az átfogó, teljes szövegű adatbázisok árának 10%-a (4 db), a hivatkozási adatbázisok esetében és szűkebb körben használt teljes szövegű adatbázisoknál 25% (3 db), szakadatbázisok esetében 75% (12 db).

A 2012. évi maradvány terhére az év végén elindítottuk a Thomson Reuters Web of Science adatbázisának közbeszerzését a 2013-2015 közötti időszakra, és a Nature folyóirat –csomag közbeszerzési eljárását 2013-ra.

2.2 kiemelkedő jelentőségű programok, tevékenység:

Az Elsevier Kiadó nagyon speciális tárgyalássorozata a Science Direct teljes szövegű adatbázis beszerzésére, az MTA elnökének irányításával zajlott és így megvalósult az „egycsatornás” egyeztetési és tárgyalási rend.

2012. május 4-én indítottuk útjára az EISZ blogot (<http://eisz.mtak.hu>). Létrehozásának célja a naprakész tájékoztatás, újdonságok, hírek bemutatása, közvetlen kommunikáció az intézményekkel. A könnyen kezelhetőség és átláthatóság érdekében négy fejezetet hoztunk létre: *adatbázisok – impresszum – szerződések – tudnivalók az EISZ-ről.*

A blogot június 1-től december 31-ig 6304 alkalommal tekintették meg, de csak összesen 22 bejegyzés született, a visszajelzések, hozzászólások az esetek túlnyomó többségében telefonon vagy e-mailben érkeznek.

2012. május 23-án tájékoztató konferenciát tartottunk kb. 50 fő részvételével. Az év során összesen 8 szakmai programot szerveztünk, ezek közül 6 programot kiadói/terjesztői kérésre, Három alkalommal online használóképzést tartottak a kiadók. Általában a teljes tagság számára hirdetjük meg a szemináriumokat, a résztvevők száma alkalmanként 45-50 fő.

2.3 A szakmai tevékenység összefoglaló adatai táblázatban

A beszerzett adatbázisok listája: (az egy eljáráson belül beszerzettek egy sorban)

adatbázis neve	előfizetés időtartama	kifizetett ár forintban	szolgáltatást igénylő intézmény száma
MathSciNet	17 hónap	18 581 025	12
Reaxys	12 hónap	20 759 086	3
ACM Digital Library	12 hónap	12 185 984	8

Akadémiai Folyóiratok Akadémiai Szótárak	12 hónap	43 600 000	35 26
Science Magazine	17 hónap	16 445 405	10
Nature	12 hónap	62 410 303	12
EBSCOhost Minerva	12 hónap	76 080 000	89
Web of Science	12 hónap	126 898 878	37
Science Direct	12 hónap	829 636 186	50
SpringerLink	12 hónap	222 887 213	40
CABI FSTA Zool. Records	15 hónap	31 212 956	8 5 3
MLA-LRC* Grove Art Grove Music	24 hónap	17 031 398	5 6 6
JSTOR**	12 hónap	28 132 901	24
EconLit	18 hónap	4 858 386	12
ÖSSZESEN:		1 510 719 721	

* A 2013-ra esedékes összeget (6.890.400 Ft) 2013 januárjában egyenlített ki az EISZ.

** A ki nem számlázott 1007 USD-t a Kiadó 2013 folyamán számlázza.

2.4. következő évi szakmai tervek ismertetése:

Az adatbázisok körét minimális mértékben növeljük, a korábban TÁMOP forrásból beszerzett adatbázisok egy részének előfizetését fenntartva. Szükségessé válik az önrész-számítás felülvizsgálata és új számítás bevezetése annak érdekében, hogy a felmerülő igényeket ki tudjuk elégíteni. Fokozatosan áttérünk az IP alapú hozzáférésről az EduID szerinti hozzáférésre, ezt már a szerződéskötésekkor érvényesítjük. Az MTMT és az EISZ közötti kapcsolódási pontokat meghatározzuk és konkrét adatbázisok kapcsán (JCR, ESI, Scopus) érvényesítjük. Az MTA elnökének open access mandátuma értelmében tárgyalunk partnereinkkel és érvényesítjük szerzőink publikációinak elhelyezését az MTA Könyvtárának REAL elnevezésű repozitóriumában. A szolgáltatás-menedzsment kialakított rendszerét továbbra is igényesen és felhasználóink megalégedésére kívánjuk működtetni.

Budapest, 2013. február 26.

 dr. Téglási Ágnes
 főigazgató-helyettes

adatbázis neve	KÉ - azonosító	előfizetés vége	kifizetett ár forintban (NET)	EISZ részaránya	EISZ költség (NET)	tagi önrész (NET)
MathSciNet	15956/2012	2013.dec.31.	18 581 025	0,25	4 645 256	13 935 769
Reaxys	12780/2012	2012.dec.31.	20 759 086	0,25	5 189 771	15 569 314
ACM Digital Library	16001/2012	2012.dec.31.	12 185 984	0,25	3 046 496	9 139 488
Akadémiai Folyóiratcs.	11101/2012	2012.dec.31.	10 600 000	0,9	9 540 000	1 060 000
Akadémiai Szótárak	11101/2012	2012.dec.31.	33 000 000	0,25	8 250 000	24 750 000
Science Magazine	11062/2012	2013.dec.31.	16 445 405	0,25	4 111 351	12 334 054
Nature	11065/2012	2012.dec.31.	62 410 303	0,25	15 602 576	46 807 727
EBSCOhost	11061/2012	2012.dec.31.	76 080 000		67 580 000	8 500 000
Web of Science	11932/2012	2012.dec.31.	126 898 878	0,75	95 174 158	31 724 719
Science Direct	11887/2012	2012.dec.31.	829 636 186	0,9	746 672 568	82 963 619
SpringerLink	14019/2012	2012.dec.31.	222 887 213	0,9	200 598 491	22 288 721
CAB - FSTA - Zoo	17733/2012	2013.dec.31.	31 212 956	0,25	7 803 239	23 409 717
MLA-LRC	12130/2012	2013.dec.31.	7 055 456	0,25	1 763 864	5 291 592
Grove Art	12130/2012	2013.dec.31.	5 199 649	0,25	1 299 912	3 899 737
Grove Music	12130/2012	2013.dec.31.	4 776 293	0,25	1 194 073	3 582 220
JSTOR	16644/2012	2012.dec.31.	28 132 901	0,9	25 319 611	2 813 290
EconLit	11895/2012	2013.dec.31.	4 858 386	0,25	1 214 597	3 643 790
ÖSSZEGRÉS			1 510 719 721		1 199 005 964	311 713 757
személyi-dologi kiadások					26 000 000	
tanácsadók díja					9 990 000	
KBSZ költségek					1 780 000	
EDUCATIO					20 000 000	
ÖSSZEGRÉS					1 256 775 964	311 713 757

KÖLTSÉGVETÉSI FORRÁS	1 426 000 000
ÖNRÉSZ	311 713 757
BEVÉTEL ÖSSZESEN	1 737 713 757
KIADÁSOK ÖSSZESEN	1 568 489 721
MARADVÁNY	169 224 036